



Het Nederlandse Pact voor CO₂-verwijdering

Samen bouwen aan klimaatresultaat

Maart 2026

Inhoud

Inleiding	3
Waarom negatieve emissies essentieel zijn voor Nederland	
Onze gezamenlijke ambitie	4
De visie van het Pact	
Samen willen we	5
De doelen van het Pact	
Zes kernprincipes	5
De basis van een verantwoord systeem	
Verklaring en ondertekening	7
Commitment van de ondertekenaars	

Het Pact is een gezamenlijke intentieverklaring van partners uit industrie, overheid, kennis en samenleving om CO₂-verwijdering in Nederland verantwoord te ontwikkelen.

Inleiding

Nederland dreigt de klimaat- en energietransitiedoelen niet te realiseren en bevindt zich daarmee op een cruciaal kantelpunt dat vraagt om gerichte en daadkrachtige maatregelen.

Zelfs bij maximale inzet op reductie blijven er onvermijdelijke emissies bestaan in sectoren zoals zware industrie, luchtvaart en landbouw.

Om binnen de doelstelling van het Akkoord van Parijs te blijven, is naast emissiereductie ook aantoonbare, permanente CO₂-verwijdering noodzakelijk.

Technologieën voor CO₂-verwijdering — zoals Bio-energie met CO₂-afvang en -opslag (BECCS), die op korte termijn inzetbaar is, en Direct Air Capture (DAC) dat op langere termijn verder kan opschalen — maken het mogelijk om CO₂ permanent uit de atmosfeer te verwijderen. Wanneer deze technologieën zorgvuldig en verantwoord worden toegepast, dragen zij niet alleen bij aan klimaatdoelen, maar ook aan leveringszekerheid, systeemstabiliteit en industriële innovatie.

Met projecten als Porthos en Aramis, de kennispositie van TNO en andere kennisinstituten, de infrastructuur van de Haven van Rotterdam en Groningen en de sterke Nederlandse energiesector heeft Nederland een unieke uitgangspositie om hierin voorop te lopen.

Dit Pact beschrijft de gedeelde principes en uitgangspunten voor een verantwoord, transparant en schaalbaar systeem voor CO₂-verwijdering in Nederland — aanvullend op bestaande klimaat- en energie-instrumenten.

Onze gezamenlijke ambitie

Het Nederlandse Pact voor CO₂-verwijdering verenigt partners uit industrie, energieproductie, kennisinstellingen, overheid en samenleving met één gezamenlijk doel:

het ontwikkelen van een betrouwbaar en transparant systeem voor permanente CO₂-verwijdering dat bijdraagt aan klimaatdoelen, energiezekerheid en een concurrerende Nederlandse economie.

Deze samenwerking bouwt voort op drie nationale belangen:

1. **Klimaat en leefbaarheid**

Het behalen van de klimaatdoelen van Parijs vereist, naast maximale reductie, ook grootschalige CO₂-verwijdering. Zonder deze aanvullende inzet blijven de doelen buiten bereik.

2. **Energie- en leveringszekerheid**

CO₂-verwijderingstechnologieën zoals BECCS dragen bij aan de betrouwbaarheid en betaalbaarheid van het energiesysteem in een periode waarin Nederland bouwt aan een nieuw duurzaam energiesysteem.

3. **Behoud van industrie en geopolitieke positie**

Nederland is een strategisch energie- en industriecluster binnen Noordwest-Europa. Door bestaande infrastructuur slim te herbestemmen en tijdig te investeren in CO₂-management voorkomen we kapitaalvernietiging, behouden we hoogwaardige werkgelegenheid en versterken we onze geopolitieke positie.

Daarmee is dit Pact niet alleen een klimaatinitiatief, maar ook een strategie voor economische continuïteit en industriële verankering.

Het Pact bouwt voort op:

- de politieke one-pager die in het najaar van 2025 aan de Tweede Kamer is aangeboden;
- onafhankelijk publieksonderzoek onder een representatieve steekproef van ruim 1.000 Nederlanders, waaruit blijkt dat:
 - ▶ 69% CO₂-verwijdering naast zon en wind als noodzakelijk ziet;
 - ▶ een grote meerderheid openstaat voor politieke keuzes die klimaatdoelen haalbaar maken.

Samen willen we:



Een geloofwaardige markt voor **Carbon Removal Credits (CDRs)** ontwikkelen



CO₂-verwijdering inzetten als **aanvulling op emissiereductie**, niet als vervanging



Meetbare en verifieerbare CO₂-verwijdering mogelijk maken



De ontwikkeling en opschaling van CO₂-verwijderings-technologieën ondersteunen, op technologieneutrale basis



Publiek vertrouwen versterken via transparantie, dialoog en onafhankelijke verificatie

Zes kernprincipes

1 Transparantie en verificatie

Alle CO₂-verwijdering is meetbaar, onafhankelijk gecontroleerd en publiek rapporteerbaar.

Elke Carbon Removal Credit staat voor een echte, permanente en additionele verwijdering van CO₂. Internationale MRV-standaarden vormen het uitgangspunt.

[Gaat door op de volgende pagina.](#)

2 Overbruggende inzet

CO₂-verwijderingstechnologieën zijn geen eindoplossing, maar een noodzakelijke overbruggende schakel in de transitie naar een volledig duurzaam energiesysteem, totdat structurele oplossingen op schaal beschikbaar zijn.

3 Duurzame grondstoffen

Er wordt uitsluitend gebruikgemaakt van gecertificeerde duurzame biomassa-reststromen, geen primaire bossen, geen concurrentie met voedselproductie, uitsluitend reststromen en bijproducten, conform EU- en Nederlandse eisen.

4 Eerlijke economie: de vervuiler betaalt

Bedrijven met onvermijdelijke restemissies nemen verantwoordelijkheid door gecertificeerde CO₂-verwijdering in te kopen. Zo ontstaat een binnenlandse markt voor Carbon Removal Credits, aanvullend op het Europese ETS.

5 Europese inbedding

Het Pact sluit aan bij Europese ontwikkelingen, waaronder het EU-kader voor CO₂-verwijderingscertificering (CRCF), de herziening van het EU ETS en mogelijke publieke inkoopprogramma's voor CO₂-verwijdering.

6 Maatschappelijke legitimiteit

Draagvlak ontstaat door openheid. Het Pact stimuleert transparante communicatie, wetenschappelijke toetsing en burgerdialoog om vertrouwen te versterken.

Dit Pact wordt ontwikkeld in samenwerking met partijen uit de volle breedte van de samenleving, waaronder energieproducenten, industriële clusters, kennisinstellingen en infrastructuurpartners.

Verklaring en ondertekening

Met deze verklaring onderschrijven wij, de ondertekenaars, de uitgangspunten en principes van het Nederlandse Pact voor CO₂-verwijdering.

Wij erkennen dat permanente CO₂-verwijdering, uitgevoerd binnen heldere grenzen en met volledige transparantie, essentieel is voor het realiseren van klimaatdoelen, energiezekerheid en een concurrerende Nederlandse economie.

Deze verklaring vormt **geen juridisch contract**, maar een gezamenlijke intentieverklaring om samen te werken aan een verantwoord systeem voor CO₂-verwijdering in Nederland.

Organisatie

Vertegenwoordiger

Functie

Datum

Handtekening

Organisatie

Vertegenwoordiger

Functie

Datum

Handtekening

[Gaat door op de volgende pagina.](#)

Organisatie

Vertegenwoordiger

Functie

Datum

Handtekening

Organisatie

Vertegenwoordiger

Functie

Datum

Handtekening

Organisatie

Vertegenwoordiger

Functie

Datum

Handtekening

Organisatie

Vertegenwoordiger

Functie

Datum

Handtekening

Organisatie

Vertegenwoordiger

Functie

Datum

Handtekening

Organisatie

Vertegenwoordiger

Functie

Datum

Handtekening

Organisatie

Vertegenwoordiger

Functie

Datum

Handtekening

Organisatie

Vertegenwoordiger

Functie

Datum

Handtekening

Organisatie

Vertegenwoordiger

Functie

Datum

Handtekening

Organisatie

Vertegenwoordiger

Functie

Datum

Handtekening

